



Handlingsplan mot mobbing og krenkelser I barnehagen



INNLEDNING

Barnets beste, (barnehageloven §3, 2021) skal være et grunnleggende hensyn i barnehagens arbeid.

Mobbing er et tema som har fått stadig større oppmerksomhet i barnehagesektoren. I løpet av de siste årene har det vært økt fokus på mobbing både internasjonalt og nasjonalt (Rammeplanen 2017). Bruken av ordet «mobbing» i forhold til barn under skolepliktig alder har møtt motstand, men er nå et innarbeidet begrep også i barnehagen. Dette har sin bakgrunn i at skadevirkningene er store, både på kort og lang sikt, også når det utøves i tidlig alder. Blant skadevirkningene nevnes selvbildeproblemtikk, depresjon, angst og skoleproblematikk.

I januar 2021 ble det innført tydeligere regler som skal sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen. «Vi skal ha nulltoleranse mot mobbing, plaging og utestenging fra lek. Derfor endrer vi barnehageloven. Foreldre og barn skal være trygge på at barnehagen er et godt sted å være», kommenterte kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby.

BARNEHAGELOVEN KAP. VIII

- Psykososialt barnehagemiljø

Et godt psykososialt miljø i barnehagen er viktig i det helsefremmende og forebyggende arbeidet for barn. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og bidra til trivsel og glede i lek og læring. Barnehagen skal være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering. Personalet bør være oppmerksomme på egne holdninger og atferd både i forhold til oppførsel som kan virke krenkende og ved bruk av makt og tvang.

§ 41

Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§ 42

Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeier i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke snarest.

Når et barn er foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn, ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av konkret og faglig vurdering.

§ 43

Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren. Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehageeieren direkte. Undersøkelser og tiltak etter §42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks.

Barnehagen må lage en plan

Hvis et barn ikke har det bra i barnehagen, må det lages en skriftlig plan for å sikre at barnet får en trygg barnehagehverdag. Følgende punkter skal være med:

- Hvilke problemer tiltakene skal løse.
- Hvilke tiltak barnehagen har planlagt.
- Når tiltakene skal gjennomføres.
- Hvem som skal gjennomføre tiltakene.
- Når tiltakene skal evalueres.

AKTIVITETSPLAN VED MISTANKE ELLER KJENNSKAP TIL AT BARN IKKE HAR DET TRYGT OG GODT I BARNEHAGEN

(Aktivitetsplikt barnehageloven kap 8, § 41 – 43)

Barnets navn: _____ Født: _____

Barnehage: _____ Dato: _____

Hva skal denne planen løse?

(Barnets navn) har rett til et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. (Barnehagens navn) har (dato) fått vite av (hvem) har funnet ut ved hjelp av (hvordan) at (barnets navn) ikke har det trygt og godt i barnehagen, fordi (skriv hva som er utfordringen basert på barnets eller melderens oppfatning).

Hva opplever barnet?

(Har barnet uttalt noe om saken? Hvis barnet kan uttrykke seg om hva som er utfordringen og hva han/hun tror vil hjelpe av tiltak, så skrives det ned her)

Hovedmål med aktivitetsplanen:

(Hva ønsker vi å oppnå for barnet?)

Hva skal gjøres/hva er gjort?	Hvordan	Ansvar	Dato
Følge med	F.eks observasjoner, samarbeid med foreldre, samtaler med barn		
Varsle/skrive avviksmelding	(Ansattes navn) har varslet styrer. (Styrers navn) har varslet barnehageeier (navn)		
Undersøke	Beskriv hvordan dere undersøker saken (f.eks ved observasjoner, ståstedsanalyse, SWOT, barnesamtaler, kartlegging, foreldresamtaler etc)		
Beskrivelse av problem	Beskriv hva som er kommet frem under undersøkelsen		
Delmål	Beskriv ulike delmål for å nå frem til hovedmålet: - -		
Evaluering			

DE VOKSNES RELASJONER TIL BARNA

SJEKKLISTE

Spørsmål	Egen refleksjon
Er jeg anerkjennende og støttende i forhold til alle barnas initiativ?	
Er mitt samspill med barna preget av dialog med åpne spørsmål, eller er det mer beskjeder og kontroll mot enkelte av barna?	
Ser jeg alle barn, eller er det noen som blir oversett?	
Er det noen barn i barnehagen som etter de slutter i barnehagen vil si at jeg ikke likte de?	
Er det noen barn jeg stadig gir positiv oppmerksomhet, mens andre i hovedsak får mer negativ oppmerksomhet?	
Er det lettere å tro på bestemte barns forklaringer i konflikter enn andres?	
Griper jeg inn og veileder i konflikter/utestenging, eller er det noen ganger jeg bare overser det?	
Tar jeg kontakt med alle barna, eller er det noen jeg alltid velger/unngår?	
Har jeg større tålmodighet med enkelte barn enn andre+	
Er jeg bevisst forskjellen på humor og ironi?	
Er jeg en god rollemodell for barna?	

**RUTINE FOR FOREBYGGING AV
MOBBING I BARNEHAGEN**

Tiltak	Ansvar	Dato
Barnehagen gjennomgår handlingsplanen, drøfter og dokumenterer planens betydning for barnehagens innhold og hvordan den skal implementeres og inngå som en del av det daglige arbeidet.	Styrer	Ved barnehagestart
Opplæring og informasjon til alle nyansatte om "handlingsplan mot mobbing i barnehagen".	Styrer/ped.leder	Ved ansettelse
Barn og foreldre informeres om vår handlingsplan mot mobbing i barnehagen.	Styrer	Årlig
Barnehagen vurderer det psykososiale læringsmiljøet (sjekkliste)	Styrer	Årlig
Personalet vurderer relasjonen til barna (sjekkliste)	Styrer/alle	Årlig
Barnehagen jobber systematisk med forebygging av mobbing, slik at dette er synlig i barnehagens praksis. Barnehagen evaluerer arbeidet jevnlig.	Styrer/ped.leder	Hvert kvartal
Personalet har et bevisst fokus på og kunnskap om betydning av egen væremåte og samarbeidsklimaet i personalgruppen.	Styrer	Kontinuerlig
Barnehagen har gode rutiner for oppfølging av barns trivsel og utvikling.	Ped.leder/styrer	Jevnlig
Foreldre involveres og deltar i arbeidet om forebygging av mobbing i barnehagen. Dette er et tema på foreldremøter, foreldresamtaler og møter i samarbeidsutvalget.		

TILTAKSPLAN DERSOM MOBBING SKJER I BARNEHAGN

- Det skal gripes inn og tiltak skal igangsettes umiddelbart straks mobbing avdekkes.
- Det skal skrives referat fra alle møter

Avviksmelding gis til styrer	Tiltak	Ansvar	Gjennomført Sign. og dato
Personalet	Dersom mobbing er oppdaget skal ped.leder og styrer informeres. Styrer skal melde fra til barnehageeier i alvorlige tilfeller. Den som har observert mobbing skal beskrive så konkret som mulig. Det skal skrive avviksmelding.	Den som oppdager mobbingen	
	De ansatte på avd. (evt. hele barnehagen) informeres	Ped.leder på sin avd. Styrer har overordnet ansvar	
	Personalet vurderer hva som er årsak til hendelsen og hva som bidrar til de uønskede hendelsene (ev. gjentas)	Ped.leder	
	Tiltak settes i gang ut ifra refleksjon i personalgruppen rundt hva som er årsak. Tiltaksplaner leges både for mobber og for den som blir mobbet.	Ped.leder	
	Vurdere behov for bistand fra andre	Ped.leder/styrer	
Barna	Snakk med de involverte barna om det som har skjedd	Ped.leder og styrer er overordnet ansvarlig	
	Be barna komme med forslag til hva som med situasjonen	Ped.leder	
	Sammenfatt barnas forslag med det personalet har kommet fram til	Ped.leder	
Foresatte	<ul style="list-style-type: none"> - Informere foreldre - Foresatte til den som blir mobbet og til den/de som mobber innkalles til et møte der de blir informert og tatt med på råd. (situasjonsavhengig) 	Ped.leder og styrer har overordnet ansvar	
Evaluering - Evaluer etter 1 mnd	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale med barna - Skriftlig informasjon eller samtale med foreldre - Eventuelt videre tiltak 		
	Ny evaluering etter 3 mnd. Ev. videre tiltak		

BARNEHAGENS PSYKOSOSIALE LÆRINGSMILJØ

SJEKKLISTE

Brukes som egenrefleksjon og videre refleksjon i personalgruppen

Spørsmål	Egen refleksjon
Er barnehagens leke- og læringsmiljø preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse og varme, eller preges det av mye erting og kritiske kommentarer til og om hverandre?	
Er barnehagens miljø preget av å være inkluderende, eller skjer det ofte at barn ekskluderes?	
Er samspillet barna imellom preget av sosiale hierarkier, eller av likeverdighet av hvem som bestemmer og hvem som får være i lek og gruppeaktiviteter?	
Hvordan preges hverdagen til barna av lekende læring, samspill og mestring?	
Har vår barnehage et stimulerende leke- og læringsmiljø med tilstedeværende voksne som støtter og videreutvikler barnas lek ved behov?	
Har alle barna lekekompetanse?	
Har alle barn en venn?	
Har barna erfaring i å mestre uenighet og konflikter seg imellom?	
Trives barna i vår barnehage?	